

CO₂-emissie Strukton Rail tot en met week 24 / 2012

1. Samenvatting

- CO₂-uitstoot van 8.233 ton
- 6% daling CO₂-uitstoot in absolute zin
- 6% stijging CO₂-uitstoot per miljoen euro geactiveerde productie
- Toename brandstofverbruik leaseauto's met 1%
- Afname uitstoot productiemiddelen met 22%
- Afname uitstoot woon-werkverkeer met 11%
- Toename uitstoot zakelijke mobiliteit met 12%
- Afname uitstoot door gas/elektra met 27%

2. Inleiding

In dit document rapporteren wij over de CO₂-uitstoot ('carbon footprint') van Strukton Rail tot en met week 24 van 2012. Ook vergelijken we de uitstoot in deze maanden met de uitstoot in dezelfde periode in 2011 en informeren we over de voortgang van de reductiemaatregelen. In deze rapportage hanteren we de conversiefactoren volgens de CO₂-Prestatieladder versie 2.0.

In 2012 is de ambitie van Strukton Rail om de CO₂-uitstoot met 2% te reduceren ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit tegen de achtergrond van de doelstelling om voor de gehele reikwijdte van energiemanagement op 1 januari 2020 een CO₂-emissiereductie van 15% te realiseren ten opzichte van het referentiejaar 2008. Deze emissie wordt gerelateerd aan de geactiveerde productie. Vanwege het sterke onderlinge verband tussen de geactiveerde productie¹ en de CO₂-uitstoot zet Strukton Rail zijn CO₂-uitstoot af tegen dit kengetal.

3. CO₂-uitstoot tot en met week 24/2012 en doelstelling

De totale CO₂-uitstoot van Strukton Rail² tot en met week 24 van 2012 was 8.233 ton (week 24/2011: 8.766 ton). Dit is een daling van 6% ten opzichte van dezelfde periode in 2011. Doordat de gerealiseerde geactiveerde productie echter met 12% daalde, steeg de relatieve uitstoot met 6% ten opzichte van de periode tot en met week 24 in 2011. In voorgaande jaren nam de daling van de geactiveerde productie in de tweede helft het jaar af. Als dat ook dit jaar weer het geval zal zijn, zal het effect van de absolute daling van de CO₂-uitstoot zich uiteindelijk ook vertalen in een relatieve daling van de CO₂-uitstoot.

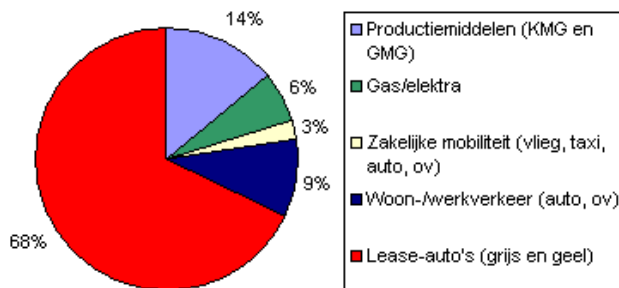
¹ Onder de geactiveerde productie bij Strukton Rail vallen de productie in de vorm van geleverde manuren, materieelinzetten, inkoop en een vergoeding voor de indirecte uren (AK-dekking) ten laste van de uitgevoerde projecten en onderhoudswerken.

² Hierin is papier niet meegenomen

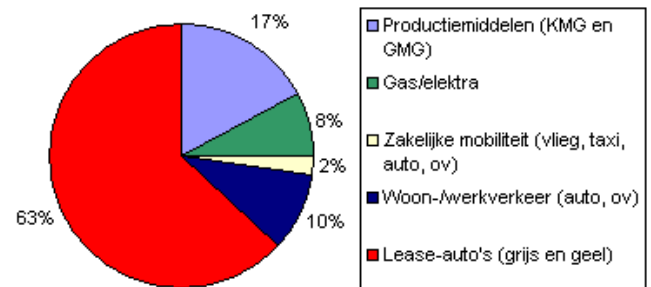
3.1 Opbouw carbon footprint

Onderstaande grafieken laten zien hoe de CO₂-uitstoot van Strukton Rail is opgebouwd in de periode tot en met week 24 van 2012 en in dezelfde periode in 2011.

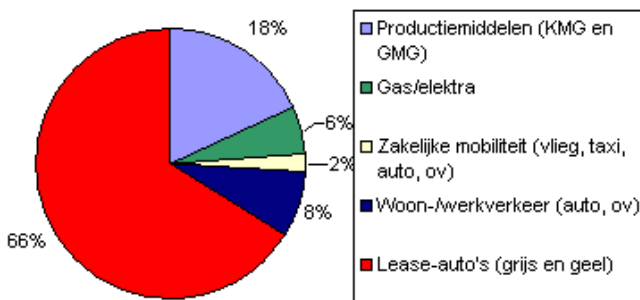
Opbouw CO₂-uitstoot wk 24 / 2012

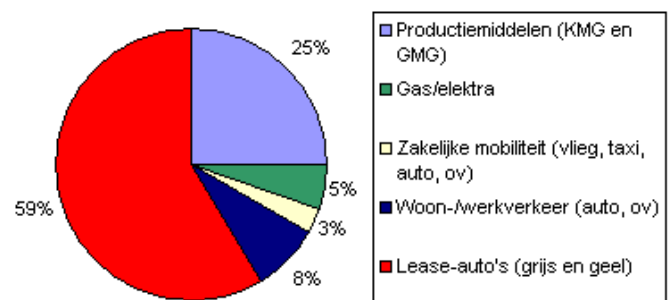
Opbouw CO₂-uitstoot wk 24 / 2011

Opbouw CO₂-uitstoot wk 24 / 2010

Opbouw CO₂-uitstoot wk 24 / 2009

Wat betreft de opbouw en ontwikkeling van de CO₂-uitstoot tot en met week 24 van 2012 valt het volgende op:

- 68% van de totale CO₂-uitstoot bestond uit het **brandstofverbruik door leaseauto's**. Hieronder vallen zowel grijze als gele kentekens. Sinds 2009 vormt het brandstofverbruik relatief gezien een steeds groter deel van de totale CO₂-uitstoot (in de referentieperiode in 2009 was dit 59%, in 2010 66%, in 2011 63% en in 2012 68%).
- 14% van de totale CO₂-uitstoot werd veroorzaakt door inzet van de productiemiddelen (Klein Mechanisch Gereedschap (KMG) en Groot Mechanisch Gereedschap (GMG)). Sinds 2009 vormt de uitstoot van de productiemiddelen een steeds kleiner deel van de totale CO₂-uitstoot: het aandeel daalde van 25% in 2009, naar 18% in 2010, naar 17% in 2011 tot 14% in 2012.

De CO₂-uitstoot door **productiemiddelen** (Klein Mechanisch Gereedschap (KMG) en Groot Mechanisch Gereedschap (GMG)) **daalde met 22%** ten opzichte van dezelfde periode in 2011. Dit komt door een toenemend aantal inzetten van het GMG in het buitenland. In het begin van 2012 was daling nog forser (36% in het eerste kwartaal). De daling is afgezwakt doordat het

aantal inzetten van het GMG in het tweede kwartaal is toegenomen. Daarmee namen dan ook de brandstofverbruiken (en de geactiveerde productie van de regiobedrijven) toe.

- 9% van de totale CO₂-uitstoot bestond uit woon-werkverkeer (auto en OV). Het aandeel van de uitstoot van woon-werkverkeer blijft over de jaren ongeveer gelijk.

De CO₂-uitstoot als gevolg van **woon-werkverkeer** (auto en OV) **daalde met 11%** ten opzichte van dezelfde periode in 2011. Deze daling is mede veroorzaakt doordat meer mensen gebruik maken van het openbaar vervoer bij hun woon-werkkilometers en daarbij dus de auto laten staan.

- 6% van de totale CO₂-uitstoot werd veroorzaakt door elektriciteits- en gasverbruik.

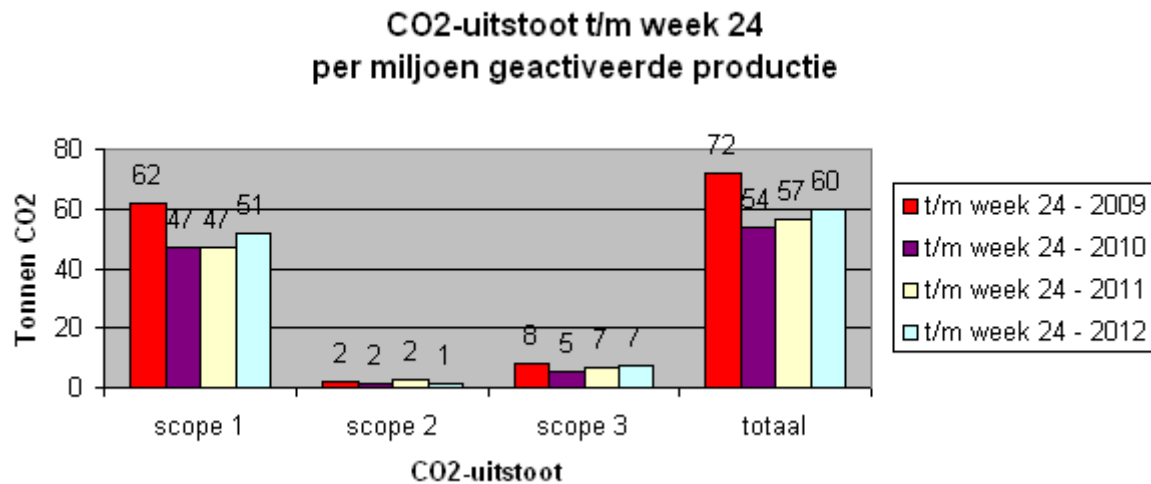
De CO₂-uitstoot als gevolg van **elektriciteits- en gasverbruik** daalde fors. Dit komt vooral doordat Strukton steeds meer groene stroom inkoop in plaats van grijze stroom. Begin 2011 werd bij Essent gekochte stroom nog tegen een conversiefactor van 300 gr/kwh in de footprint opgenomen; in 2012 is dit een factor van 15 gr/kwh geworden. Om in 2012 maximaal van de lage conversiefactor te kunnen profiteren zijn zoveel mogelijk niet-Essent meters onder het raamcontract met Essent gebracht. Dit leidt tot een vermindering van de CO₂-uitstoot (15 gr/kwh i.p.v. 455 gr/kwh).

- 3% van de totale CO₂-uitstoot bestond uit zakelijke mobiliteit (vliegverkeer, zakelijke reizen met privé-auto's, taxi en OV). Dit aandeel blijft over de diverse jaren ongeveer gelijk.

De CO₂-uitstoot als gevolg van **zakelijke mobiliteit nam met 12% toe** ten opzichte van dezelfde periode in 2011. Deze toename wordt mede veroorzaakt door de kilometers die medewerkers met de NS-Business Card worden gemaakt.

3.2 Onderverdeling in scopes

Strukton Rail rapporteert zijn CO₂-uitstoot volgens de internationale standaard (GHG-protocol) in drie categorieën: scope 1, scope 2 en scope 3.³ In de volgende paragrafen gaan we in op de CO₂-uitstoot per scope.

Scope 1

Onder scope 1 valt de directe uitstoot, onder meer van auto's en productiemiddelen. Tot en met week 24 van 2012 was de absolute CO₂-uitstoot in deze scope 7.049 ton (2011: 7.347 ton; 2010: 7.292 ton; 2009: 7.440 ton). Per miljoen geactiveerde productie was de CO₂-uitstoot 51,46 ton in scope 1 (2011: 47,39 ton; 2010: 47,14 ton; 2009: 61,71 ton).

Scope 2

Scope 2 betreft indirecte uitstoot als gevolg van energieverbruik, bijvoorbeeld van energieproductie door de energieleverancier. Aangezien wij voor gas en elektra alleen over jaarcijfers beschikken, gebruiken wij in de tussentijdse rapportages over 2012 het gas- en elektraverbruik op basis van de eindafrekening 2011. De absolute CO₂-uitstoot als gevolg van elektriciteits- en gasverbruik tot en met week 24 van 2012 was 202 ton (2011: 366; 2010: 245; 2009: 235). Een forse daling dus ten opzichte van 2011. Ook gerelateerd aan de geactiveerde productie was sprake van een daling. Tot en met week 24 van 2012 was de relatieve uitstoot 1,47 ton; in 2011 was dit 2,36 ton; in 2010 was dit 1,58 ton; in 2009 was dit 1,95 ton). De daling in 2012 komt vooral doordat Strukton zoveel mogelijk groene stroom inkoopt in plaats van grijze stroom.

³ Strukton Rail hanteert bij de scope-indeling het GHG-protocol en wijkt daarbij af van SKAO. Waar SKAO 'Business Travel' en 'Personal Cars for Business Travel' tot scope 2 rekent (zie CO₂-Prestatieladder. Generiek Handboek, 23 juni 2011 blz. 51), rekent Strukton Rail deze items conform het GHG-protocol tot scope 3.

Scope 3

Scope 3 betreft indirecte uitstoot met andere oorzaken dan energieproductie, zoals zakelijke kilometers gemaakt met privé-auto's. Tot en met week 24 van 2012 was de CO₂-uitstoot in deze scope 982 ton (2011: 1053 ton; 2010: 827 ton; 2009: 978 ton). In absolute zin daalde de uitstoot in deze scope dus weer, nadat deze in het jaar 2011 fors was gestegen. Gerelateerd aan de geactiveerde productie steeg de uitstoot in scope 3 tot en met week 24 van 2012 tot 7,17 ton (in 2011 was dit 6,79 ton; in 2010 was dit 5,34; in 2009 was dit 8,11 ton).

4. Organisational boundaries

In de scope van de CO₂-Prestatieladder betreft Strukton Rail alleen activiteiten in Nederland. De bv's die binnen de organisatiegrenzen voor de CO₂-Prestatieladder vallen, zijn: Strukton Rail Regio bv (met als onderdelen Strukton Rail Oost en Strukton Rail West), Strukton Systems bv, Strukton Rolling Stock bv, Strukton Rail Consult bv (dat handelt onder de handelsnaam Strukton Rail Production Support), Strukton Rail Materieel bv (dat opereert onder de handelsnaam Strukton Rail Equipment) en Strukton Rail Projects bv. Ook de stafafdelingen die onder Strukton Rail bv vallen, worden meegenomen binnen de organisatiegrenzen. De CO₂-footprint van Strukton Rail bv wordt bepaald door de CO₂-uitstoot van deze bedrijven te berekenen voor hun activiteiten in Nederland.

Tot en met week 24 van 2012 vonden geen organisatiewijzigingen plaats die invloed hebben op de organisational boundaries. Wel bracht Strukton Rolling Stock het aantal standplaatsen terug van 3 naar 2. Dit heeft geleid tot meer mobiliteit, zowel uitstoot door leaseauto's als uitstoot in het woon-werkverkeer.

5. Bewustwording

In 2012 is de in eerdere jaren ingezette focus op het CO₂-bewustzijn binnen de organisatie voortgezet. Daarbij ligt de nadruk op het vergroten en het vasthouden van de bewustwording van medewerkers over mogelijkheden om hun eigen carbon footprint te verlagen. Aangezien een belangrijk deel van de CO₂-uitstoot bij Strukton Rail wordt veroorzaakt door brandstofverbruik door (lease)auto's blijft vermindering van het brandstofverbruik een belangrijk item.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan het reductieprogramma 2012-2013. De acties in het reductieprogramma zijn organisatiebreed uitgezet. Dit is een van de redenen waarom de werkgroepleden de decentrale MT-vergaderingen hebben bijgewoond en aandacht hebben gevraagd voor dit reductieprogramma. In het landelijk CO₂-overleg in juni zijn de acties die voortvloeien uit het reductieprogramma uitgezet binnen de bedrijfssonderdelen.

Ook binnen de bedrijfssonderdelen zelf vinden diverse initiatieven plaats. Zo gebruiken verschillende bedrijfssonderdelen Skoda Fabia's in plaats van minder zuinige bedrijfsauto's, is er een cursus georganiseerd voor werknemers die de meeste brandstof verbruiken, wordt het gebruik van de elektrische auto gestimuleerd en is een pilot met een zonnepaneel op locomotief Janine geïnitieerd.

Begin oktober 2011 is een maatregel ingevoerd waarbij leaserijders werd gevraagd om één dag in de week de auto te laten staan. Op die dag carpoolen zij of reizen zij met het OV. Hierdoor zijn de medewerkers zich beter bewust van het belang om te zoeken naar andere vormen van mobiliteit dan de auto. Diverse medewerkers hebben de trein 'ontdekt' en ervaren dat het reizen per trein voordelen heeft. De maatregel is in 2012 voortgezet.

Regelmatig worden de cijfers en de mogelijkheden van de NS-Business Card intern gecommuniceerd. De NS-Business Card is een belangrijk hulpmiddel bij de realisatie van het doel om het brandstofverbruik door leaseauto's te verminderen.

In de interne communicatie-media (intranet, personeelsblad) wordt regelmatig aandacht gevraagd voor CO₂-reductie. In het duurzaamheidsdiscussieforum op het intranet, in de speciale CO₂-mailbox en op het interne social medium Yammer verschijnen regelmatig diverse ideeën en reacties. Een aantal van de ingediende ideeën is verwerkt in het reductieprogramma 2012-2013.

De afhandeling van CO₂-ideeën was niet gestructureerd. Vanaf juli 2012 zullen de CO₂-gerelateerde ideeën afgehandeld door de SIM-commissie. Dit is de ideeëncommissie van Strukton Rail die ook andere ideeën afhandelt. Hierdoor zal het proces meer gericht en gestructureerd verlopen.

Een ieder wordt opgeroepen om vooral ideeën te blijven aandragen.

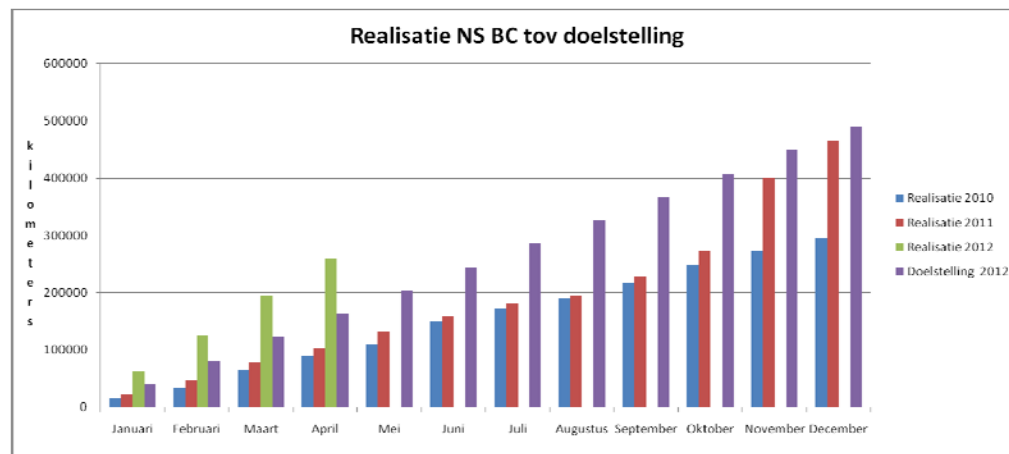
6. Voortgang reductieprogramma

6.1 Lagere uitstoot als gevolg van mobiliteit

De mobiliteit van medewerkers van Strukton Rail zorgt voor het grootste deel van de footprint. Tot en met week 24 van 2012 werd 68% van de totale uitstoot van Strukton Rail veroorzaakt door leaseauto's (grijs en geel). Daarnaast werd nog eens 9% veroorzaakt door woonwerkverkeer met privéauto's (OV en auto) en 3% door zakelijke reizen (vlieg reizen, taxi, privéauto's en OV). Het aandeel van mobiliteit in de totale CO₂-footprint neemt dus alleen maar toe. CO₂-reductie in de mobiliteit is daarmee uitermate belangrijk voor het behalen van de CO₂-reductiedoelstelling. Hieronder kort een stand van zaken rond de maatregelen t.b.v. lagere uitstoot als gevolg van mobiliteit tot en met week 24:

- **Mobiliteitsbudgetten:** er wordt een pilot voorbereid. Deze gaat naar verwachting begin 2013 van start. De kosten van de pilot zouden een belemmering kunnen zijn.
- Er is een voorstel in voorbereiding voor aanpassingen in de **leaseregeling**. Het voornemen is de nieuwe leaseregeling per 1 januari 2013 van kracht te laten zijn.
- **Bedrijfsauto's:** Strukton Rail hanteert inmiddels de top 10 van zuinigste bestelauto's van de ANWB en de Stichting Natuur & Milieu. De begrenzing van de maximumsnelheid zal worden ingesteld op 120km/uur voor grijze bestelauto's.

- **Elektrische aandrijving:** Er is op dit moment onvoldoende aanbod in elektrisch aangedreven bestelauto's die geschikt zijn voor ons werk. Het beladen vermogen van beschikbare elektrische bestelauto's in relatie tot de actieradius geeft op dit moment onvoldoende basis voor verder onderzoek.
- **Flexibel werken:** Het flexibel werken wordt door heel Strukton Rail heen gestimuleerd. Een overzicht van flexibele werkplekken is beschikbaar. Strukton Rail Production Support gaat geleidelijk over op flexibel werken met als doel op kantoorruimte en daarmee op energieverbruik te besparen. De kantoren worden hier nog verder op aangepast.
- **NS Business Card:** Reizen met het openbaar vervoer zorgt voor minder CO₂-uitstoot dan reizen met de auto. Voor 2012 en 2013 is de doelstelling om 5% per jaar meer treinkilometers te reizen met de NS-Business Card. Dit komt overeen met 490.000 kilometer in 2012 en 515.000 km in 2013. De 490.000 km. die met de trein wordt gereden in plaats van de auto zorgt voor een reductie van 70% van 100 ton CO₂ die door de auto's uitgestoten zou worden. De reductiedoelstelling voor 2012 is 70 ton CO₂ en voor 2013 is deze 74 ton CO₂.

De bovenstaande grafiek toont de kilometers met de NS Business Card tot en met april 2012. We liggen ruim voor op de doelstelling.

6.2 Lagere uitstoot door productiemiddelen

De voorbereidingen voor deze maatregelen zullen in de tweede helft van 2012 starten.

6.3 Lagere uitstoot door gas en elektra

- **Inkoop groene stroom:** Met ingang van 2011 koopt Strukton zo veel mogelijk groene stroom in.
- **Opwekking duurzame energie:** In februari is een pilot gestart met een zonnepaneel op een van de locomotieven van Strukton Rail, loc Janine. Als deze pilot slaagt, zal waarschijnlijk de proef in 2013 worden uitgebreid naar meer locomotieven of andere railvoertuigen.

- **Aanpassing dataruimte:** De investering in een oplossing met adiabatische koeling is vooralsnog niet haalbaar. Wél wordt het aantal servers verminderd. Een server verbruikt, afhankelijk van het type, tussen de 350W en 700W (3.066 tot 6132 kWh) per jaar. In het land verdwijnen steeds meer servers, doordat de ICT-diensten op een andere wijze worden aangeboden. Op het hoofdkantoor in Utrecht worden diverse diensten gecentraliseerd en vaak virtueel aangeboden, zonder toename van de energieconsumptie in de dataruimte. Verdere reductie wordt aangepakt op 'natuurlijke' momenten: is een systeem aan vervanging toe, dan is dat het uitgelezen moment om te veranderen.
- **Apparaten/lampen uit:** Dit is vooral een item waarvoor blijvend wordt gewerkt aan bewustwording en handhaving van bewustzijn, met als belangrijkste resultaat verandering van de mindset van medewerkers.

6.4 Papier

- **E-HRM:** De voorbereidingen hiervoor lopen en zijn deels geïmplementeerd. De beoordelingscyclus zal vanaf dit jaar papierloos gebeuren. Werd in het verleden bij de drie gesprekken per medewerker per jaar steeds een formulier geprint, ingevuld en getekend (met vaak ook kopieën voor dossier, beoordelaar en medewerker), gebeurt dit met ingang van medio 2012 volledig digitaal. Er wordt dus geen papier meer gebruikt voor de beoordelingen. Verder wordt verder gewerkt aan de voorbereidingen voor een digitale loonstrook.
- **Digitale factuurafhandeling:** De voorbereiding voor de digitale afhandeling van inkoopfacturen lopen. De verwachting is dat de digitalisering in november van dit jaar kan worden ingevoerd. Naar verwachting kan hiermee op jaarbasis 350.000 vel papier mee worden bespaard.